

Oponentský posudek na disertační práci

MUDr. Magdaléna Vokrojová
 studující postgraduálního doktorského studia biomedicíny,
 obor: Experimentální chirurgie
 školící pracoviště: Oftalmologická klinika 3. LF UK a FNKV Praha
 školitel: doc. MUDr. Drahomíra Baráková, CSc.

Název práce:

VYUŽITÍ STANDARDIZOVANÉ ECHOGRRAFIE V DIAGNOSTICE UVEÁLNÍHO MELANOMU

Korelace ultrazvukového zobrazení s histopatologickým nálezem

Zvolené téma vychází z možností pracoviště oční kliniky 3. LF UK a FN Královské Vinohrady, které je mj. zaměřeno a vybaveno v Centru pro nádorová onemocnění oka u dospělých na diagnostiku a léčbu uveálních melanomů. Uvedená oční klinika se již tradičně zabývá již od dob, kdy na této klinice působil prof. MUDr. František Vrabc, DrSc., histopatologickými nálezy na oku. Protože současná medicína všeobecně zaznamenává nárůst maligních melanomů považují z tohoto hlediska uvedené téma za aktuální.

Předložená disertační práce má 118 stran a je předpisově rozčleněna do základních kapitol – úvodu, cílů disertace, teoretickou a klinickou část, statistickou analýzu, výsledky, diskusi, odpovědi na cíle disertace a závěr. Literatura obsahuje 100 citací, práce je doplněna 39 obrázky, 6 grafy a 13 tabulkami. Dále je uveden seznam publikací, které byly podkladem k disertaci (3 publikace s impact faktorem, z nichž u dvou je uvedena MUDr. M. Vokrojová jako 1. autorka, a dalších 8 publikací bez IF, z toho u 3 je první autorkou). Tyto práce jsou mj. dokladem, že disertantka se zabývá echografií více jak 8 let a v posledních letech se věnuje i problematice maligních melanomů oka.

Zvolené metody zpracování:

Úvodní část se obšírně zabývá výskytem a mortalitou maligního melanomu uvey a zdůrazňuje se v ní současné výrazné zkvalitnění diagnostiky moderními zobrazovacími metodami, mezi nimiž důležitou roli hraje ultrasonografie. V další části se autorka podrobně zabývá tzv. **standardizovanou echografií**. Při jejím používání se výrazně zpřesnila diagnostika, takže od období šedesátých let, kdy falešné diagnózy se objevovaly ve 12 - 39%, poklesl počet mylných diagnóz v roce 1998 na pouhých 0.3%. Řadou prací byla stanovena akustická kritéria pro detekci a diferenciaci tumorózní tkáně tak, že dovedou odlišit tumor od pseudotumorózní tkáně. Hledají se však i další možnosti jejího využití, např. **při hledání spojitosti mezi cytologickým typem nádoru a jeho akustickou charakteristikou** a právě k tomu směřuje i **cíl předkládané práce**. Vlastní zkoumaný soubor představovaly dvě skupiny **enukleovaných bulbů** pacientů, z nichž v první bylo **51 pacientů** s maligním uveálním melanomem po enukleaci oka, ale **bez předchozí léčby** a do druhé skupiny bylo zařazeno **30 pacientů** po enukleaci oka, po předtím **provedené radioterapii** buďto brychtyerapií, Leksellovým nožem či jejich kombinací. U všech 81 enukleovaných bulbů byla provedena standardizovaná echografie, určena klinická klasifikace, provedeno makroskopické vyšetření, proměření velikosti nádoru a histologické vyšetření zaměřené na cytologickou typizaci, mitotickou aktivitu a pigmentaci. Ve druhé skupině - před enukleací léčené - byly sledovány známky regrese či vitality tumoru. **Výsledky** byly statisticky zhodnoceny a podrobně rozebrány a kriticky posouzeny ve vztahu k předem stanoveným

cílům disertace. Z následující **diskuse** pak vyplynulo, že k cytologickému vyšetření nádoru je třeba mít nádor v jeho celém rozsahu a to v původní podobě, nikoli po provedené předchozí terapii. V souhlase s výsledky prací jiných autorů považuje MUDr. M. Vokro-jová za nejdůležitější prognostický faktor u maligního melanomu uvey jeho velikost. V **závěru** autorka konstatuje, že velikost, tvar a infiltrace sklery jsou významnými prediktory, které lze spolehlivě prokázat již in vivo pomocí standardizované echografie. Práce přispívá k rozšíření našich poznatků o maligním melanomu uvey, zaměřuje se zejména na přesnější diagnostiku, což se projevuje v praxi zlepšením terapeutických výsledků. Počet vyšetřených bulbů považují za dostatečný k tomu, aby mohly být z něho učiněny statisticky významné závěry.

Práce je dobře zpracována po grafické stránce a je napsána srozumitelným jazykem. Drobné překlepy (např. na str. 8, 31,40, 43) nijak nesnižují kvalitu předkládané disertace. **Jako oponent mohu konstatovat, že cíle, které si autorka stanovila, byly dosaženy.**

K autorce mám několik dotazů:

Je rozdíl mezi standardizovaným echografickým vyšetřením prováděným na enukleovaném bulbu fixovaném ve formalinu a na bulbu in vivo?

Jakými způsoby se u pacienta s podezřením na maligní uveální melanom informujete o přítomnosti event. metastáz?

Setkáváte se s případy, kdy je nejdříve diagnostikována metastáza a teprve později přítomnost maligního melanomu oka?

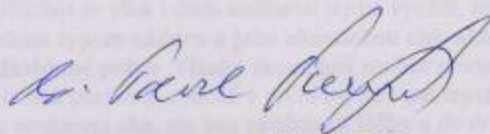
Jsou-li již přítomny metastázy maligního melanomu uvey, přikláníte se raději k ozařování nebo vždy provádíte enukleaci?

Při echograficky stanovené diagnóze maligního melanomu oka provádíte někdy ještě např. probatorní punkci?

Z á v ě r :

MUDr. Magdaléna Vokrojová v předložené disertační práci prokázala, že má dobré teoretické znalosti o maligních melanomech uvey, že dovede jak teoreticky tak prakticky používat standardizovanou ultrasonografii při diagnóze maligního melanomu uvey a tuto metodu dále obohacuje novými poznatky. V předložené práci prokázala, že ovládá jak statistiku, tak práci s vědeckou literaturou a proto mohu konstatovat, že práce je přínosem pro praxi v oblasti péče o nemocné s nádorovým onemocněním oka.

Doporučuji, aby se předložená disertační práce stala podkladem pro obhajobu a získání vědeckého titulu PhD.

Prof. MUDr. Pavel Těšínský, DrSc.,
oční klinika LF UK v Plzni

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Lékařská fakulta v Plzni
Oční klinika
304 60 Plzeň, Alej Svobody č. 80

Plzeň, 10. prosince 2008